Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2025)0326

ES ir Saudo Arabijos santykiai

2025 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ES ir Saudo Arabijos santykių (2025/2082(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 205–222 straipsnius,

– atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Saudo Arabijos, ypač į 2018 m. spalio 25 d. rezoliuciją dėl žurnalisto Jamalo Khashoggi nužudymo Saudo Arabijos konsulate Stambule[1], 2021 m. vasario 11 d. rezoliuciją dėl humanitarinės ir politinės padėties Jemene[2] ir 2021 m. liepos 8 d. rezoliuciją dėl mirties bausmės Saudo Arabijoje, ypač Mustafos Hashemo al-Darwisho ir Abdullaho al-Howaiti atvejų[3],

– atsižvelgdamas į 2022 m. gegužės 18 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą dėl strateginės partnerystės su Persijos įlankos regionu (JOIN(2022)0013) ir į 2022 m. birželio 20 d. Tarybos išvadas šiuo klausimu,

– atsižvelgdamas į Tarybos įgaliojimus pradėti derybas dėl atskirų strateginės partnerystės susitarimų (SPS) su Persijos įlankos arabų valstybių bendradarbiavimo tarybos (Persijos įlankos bendradarbiavimo taryba (GCC)) šalimis ir atitinkamai Bahreino Karalyste, Kuveito Valstybe, Omano Sultonatu, Kataro Valstybe, Saudo Arabijos Karalyste ir Jungtiniais Arabų Emyratais,

– atsižvelgdamas į 2024 m. spalio 16 d. pirmojo ES ir GCC aukščiausiojo lygio susitikimo bendrą pareiškimą,

– atsižvelgdamas į 2025 m. spalio 6 d. 29-ojo GCC ir ES jungtinės tarybos ir ministrų susitikimo bendrą pareiškimą,

---

1 OL C 345, 2020 10 16, p. 67.
2 OL C 465, 2021 11 17, p. 126.
3 OL C 99, 2022 3 1, p. 185.

– atsižvelgdamas į rekomendaciją dėl Tarybos sprendimo dėl naujų derybinių nurodymų dėl regioninio laisvosios prekybos susitarimo su Persijos įlankos arabų valstybių bendradarbiavimo tarybos šalimis ir dvišalių laisvosios prekybos susitarimų atitinkamai su Bahreino Karalyste, Jungtinių Arabų Emyratų Valstybe, Kataro Valstybe, Kuveito Valstybe, Omano Sultonatu ir Saudo Arabijos Karalyste (COM(2025)0194),

– atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 3 d. pasirašytą Europos išorės veiksmų tarnybos ir Saudo Arabijos Karalystės užsienio reikalų ministerijos bendradarbiavimo susitarimą,

– atsižvelgdamas į 2024 m. gruodžio 20 d. Rijade vykusį ketvirtąjį ES ir Saudo Arabijos Karalystės dialogą žmogaus teisių klausimais,

– atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio mėn. nustatytą ES visuotinį sankcijų už žmogaus teisių pažeidimus režimą,

– atsižvelgdamas į 2004 m. priimtas ir 2008 m. persvarstytas ES gaires dėl žmogaus teisių gynėjų,

– atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Geografinių pavadinimų ekspertų grupės 2025 m. balandžio 8 d. ataskaitą dėl Saudo Arabijos Karalystės (2025/169/CRP.169),

– atsižvelgdamas į 1979 m. gruodžio 18 d. Jungtinių Tautų konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A10-0230/2025),

A. kadangi Saudo Arabija yra viena iš pagrindinių dvišalių ir regioninių ES partnerių; kadangi svarbu tvirtinti šį bendradarbiavimą siekiant strateginės partnerystės, kurios tikslas – stiprinti dvišalius santykius ir skatinti bendradarbiavimą įvairiuose sektoriuose, įskaitant gynybos, kultūros ir inovacijų sektorius, bet, visų pirma, energetikos sektorių;

B. kadangi Saudo Arabija yra 17-a pagal dydį ES prekybos partnerė pasaulyje ir ES yra didžiausia Saudo Arabijos užsienio investuotoja;

C. kadangi per pastarąjį dešimtmetį Saudo Arabija ir Kinija sustiprino savo ryšius pagal Saudo Arabijos projektą „Vision 2030“, o Saudo Arabija tapo didžiausia Kinijos investicijų pagal iniciatyva „Viena juosta, vienas kelias“ gavėja, įskaitant investicijas į strateginę infrastruktūrą, pavyzdžiui, uostus ir skaitmeninius tinklus; kadangi Kinija nuo 2019 m. yra pagrindinė Saudo Arabijos žalios naftos pirkėja; kadangi Saudo Arabija ir Kinija sustiprino bendradarbiavimą užsienio politikos, saugumo, energetikos, prekybos ir technologijų

srityse: 2016 m. įsteigtas aukšto lygio jungtinis komitetas ir sudaryti pakomitečiai;

D. kadangi Saudo Arabija stiprina savo santykius su Indija, visų pirma, įgyvendindama Indijos, Artimųjų Rytų ir Europos ekonominio koridoriaus (IMEC) projektą, kuriuo siekiama pagerinti Azijos ir Europos jungtis per Arabijos pusiasalį;

E. kadangi Saudo Arabija toliau tvirtina savo, kaip patikimos regioninės tarpininkės ir svarbios tarptautinės veikėjos, statusą ir nepaprastai svarbu, kad ji tai darytų visapusiškai laikydamasi žmogaus teisių ir tarptautinės teisės bei juos propaguodama;

F. kadangi Tarptautinis Teisingumo Teismas tebenagrinėja bylą dėl Konvencijos dėl kelio užkirtimo genocido nusikaltimui ir baudimo už jį taikymo Gazos Ruože (*Pietų Afrika* prieš *Izraelį*), kurią Pietų Afrika iškėlė 2023 m. gruodžio 29 d.;

G. kadangi Saudo Arabija stiprina dialogą ir bendradarbiavimą su ES žmogaus teisių klausimais;

H. kadangi pagarbos žmogaus teisėms ir tarptautinei teisei propagavimas užsienio politikoje, įskaitant prekybą, yra sutartyje nustatyta ES pareiga, įtvirtinta Europos Sąjungos sutarties 3 ir 21 straipsniuose;

I. kadangi JT Moterų diskriminacijos panaikinimo komitetas (CEDAW) savo 2024 m. spalio mėn. išvadose dėl Saudo Arabijos pareiškė susirūpinimą dėl įsivyravusios diskriminacinės praktikos, priekabiavimo prie moterų aktyvisčių ir platesnio baudžiamųjų priemonių poveikio, įskaitant mirties bausmės taikymą;

J. kadangi kitas ES ir Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos (GCC) aukščiausiojo lygio susitikimas, kuris turėtų įvykti 2026 m. Rijade, bus labai svarbus siekiant toliau plėsti ES ir Saudo Arabijos santykių aprėptį ir stiprinti bendradarbiavimą svarbiausiais abipusio intereso klausimais;

ES ir Saudo Arabijos dvišaliai santykiai

1. atkreipia dėmesį į teigiamą ES ir Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos, kaip dviejų pagrindinių veikėjų platesniame Vidužemio jūros regione, bendradarbiavimą per 2024 m. ES ir Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos aukščiausiojo lygio susitikimą; patvirtina, kad ES siekia stiprinti dvišalius ryšius su kiekviena Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos šalimi pasitelkdama SPS, kuriais būtų sprendžiamas klausimas dėl to, kad šiuo metu nėra teisiškai privalomos ES ir Saudo Arabijos dvišalių santykių sistemos, atveriant tvirtesnio ir platesnio bendradarbiavimo galimybes tokiose srityse kaip užsienio ir saugumo politika, teisingumas ir teisėsauga, prekyba ir investicijos, energetika ir klimatas, skaitmeninė pertvarka, aplinka, moksliniai tyrimai ir inovacijos, dirbtinis intelektas, junglumas,

skaitmeninis valdymas, švietimas, kultūra, moksliniai tyrimai, jaunimas ir žmonių tarpusavio ryšiai, taip pat galimybes užtikrinti žmogaus teisių ir darbuotojų teisių reformas Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos šalyse;

2. palankiai vertina Saudo Arabijos ir ES pozicijų suderinimą ir bendradarbiavimą užsienio ir saugumo politikos srityse;

3. atkreipia dėmesį į tolesnio ES ir Saudo Arabijos ekonominio bendradarbiavimo tvarios energijos, ypatingos svarbos žaliavų, informacinių technologijų ir verslumo srityse potencialą, pažymėdamas, kad ES ir Saudo Arabijos ekonominis bendradarbiavimas yra dvišalių santykių kertinis akmuo; ragina stiprinti ES ir Saudo Arabijos bendradarbiavimą šiose srityse; pritaria tam, kad Saudo Arabija, sudarydama ekonominius ar verslo sandorius, kuriuose dalyvauja Saudo Arabijos viešųjų investicijų fondui priklausančios arba su juo susijusios įmonės, paiso ES teisės aktų dėl išsamaus patikrinimo;

4. pabrėžia, kad glaudesnis ES ir Saudo Arabijos bendradarbiavimas energetikos ir prekybos srityje turėtų sustiprinti ES strateginį savarankiškumą, nes trumpuoju laikotarpiu bus įvairinami patikimi tiekimo šaltiniai; pabrėžia, kad, nors Saudo Arabija tebėra svarbi pasaulinio masto veikėja iškastinio kuro energijos rinkose, ji taip pat ėmėsi įvairinimo bei tvarumo veiksmų ir investuoja į atsinaujinančiųjų išteklių energiją, visų pirma, į didelio masto saulės energijos ir vandenilio projektus; pažymi, kad Saudo Arabija dabar yra viena iš dešimties svarbiausių pasaulyje energijos kaupimo rinkų ir toliau stiprina savo lyderystę atsinaujinančiųjų išteklių energijos srityje; akcentuoja, kad panaudojant didžiulį Saudo Arabijos saulės energijos potencialą, kartu su ES pažangiomis atsinaujinančiųjų išteklių technologijomis, gali būti sudarytos sąlygos bendroms iniciatyvoms žaliojo vandenilio, tvaraus kuro ir naujos kartos energetikos infrastruktūros srityse;

5. dar kartą patvirtina, kad ES yra įsipareigojusi remti Saudo Arabijos socialinio ir ekonominio įvairinimo ir reformų siekį, be kita ko, skatinant darnų vystymąsi;

6. dar kartą patvirtina, kad ES tebėra įsipareigojusi toliau plėtoti saugų ir abipusiškai naudingą bevizį režimą su penkiomis likusiomis Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos šalimis, siekiant užtikrinti vienodą požiūrį į jas, kuris galėtų būti įvertintas atsižvelgiant į naują ES vizų politikos strategiją; atkreipia dėmesį į didelę ekonominę Saudo Arabijos turistų svarbą ES valstybėms narėms, visų pirma remiant tokius pagrindinius sektorius, kaip apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų, mažmeninės prekybos ir kultūros pramonės sektorius; pabrėžia, kad Saudo Arabijos piliečiai nėra neteisėtos

migracijos spaudimo šaltinis[4], todėl ragina Komisiją ir valstybes nares apsvarstyti bevizio režimo Šengeno erdvėje taikymą po to, kai bus nustatytas pakopinės vizos režimas, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos turizmui, stiprinami žmonių tarpusavio mainai ir toliau stiprinami ES ir Saudo Arabijos ekonominiai bei kultūriniai ryšiai;

7. ragina ES toliau sudaryti palankesnes sąlygas bendradarbiavimui reguliavimo srityje – juo bus prisidedama prie Saudo Arabijos pastangų nustatyti sėkmingo energijos šaltinių įvairinimo ir socialinių bei ekonominių reformų taisykles ir procedūras; ragina stiprinti ES ir Saudo Arabijos švietimo ir mokslinių tyrimų subjektų partnerystę, be kita ko, pasitelkiant tokias programas kaip „Erasmus Mundus“ ir „Europos horizontas“; pabrėžia, kad svarbu sudaryti būtinas sąlygas didesniam studentų judumui; akcentuoja, kad jaunimo mainų galimybių didinimas labai prisidės prie ES, Saudo Arabijos ir viso Persijos įlankos regiono santykių stiprinimo;

Saudo Arabijos užsienio politikos prioritetai ir galimybės ES

8. atkreipia dėmesį į didėjančią Saudo Arabijos, kaip diplomatinės veikėjos, svarbą ir svarų šalies indėlį siekiant stabilumo regione ir visame pasaulyje, ypač atsižvelgiant į Izraelio karines operacijas Gazoje, taip pat į pastarojo meto įvykius Sirijoje, Libane, Jemene, Raudonojoje jūroje ir Sudane;

9. ragina stiprinti bendradarbiavimą užsienio ir saugumo srityse atsižvelgiant į eskalaciją regione; pabrėžia, kad tiek bendrame komunikate dėl strateginės partnerystės su Persijos įlankos regionu, tiek būsimame SPS raginama glaudžiau bendradarbiauti politikos ir saugumo srityse; pabrėžia, kad toks bendradarbiavimas turi būti grindžiamas bendru įsipareigojimu laikytis tarptautinės teisės, įskaitant žmogaus teises, tarptautinę humanitarinę teisę ir JT Chartiją; reiškia paramą Tarybos 2025 m. liepos mėn. sprendimui, kuriuo Komisijai ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai suteikiami įgaliojimai pradėti derybas dėl SPS su Saudo Arabijos Karalyste parengimo; pripažįsta, kad ši iniciatyva yra itin svarbi galimybė siekti ES strateginių interesų, skatinti stabilumą regione ir stiprinti bendradarbiavimą energetikos bei saugumo srityse; ragina abi šalis ryžtingai ir aktyviai dalyvauti derybų procese, taip siekiant užtikrinti, kad derybos būtų greitai ir laiku užbaigtos; pabrėžia, kad ES tvirtesnis bendradarbiavimas su Saudo Arabija taip pat turėtų padėti stiprinti bendrus įsipareigojimus

---

[4] 2024 m. balandžio 22 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas, kuriuo nustatomos adaptuotos daugkartinių vizų išdavimo Saudo Arabijoje gyvenantiems Saudo Arabijos piliečiams ir Saudo Arabijoje prašymą išduoti trumpalaikes vizas pateikiantiems asmenims, taisyklės ir kuriuo panaikinamas Komisijos įgyvendinimo sprendimas C(2022)8007 (C(2024)2689).

puoselėti taiką ir stabilumą bei apsaugoti daugiašalę taisyklėmis grindžiamą sistemą;

10. pabrėžia svarbų Saudo Arabijos diplomatinį vaidmenį, visų pirma, remiant deeskalaciją Jemene, stiprinant jūrų saugumą Raudonojoje jūroje, vedant derybas dėl Ukrainos ir sudarant palankesnes sąlygas dialogui dėl Sudano, taip konstruktyviai prisidedant prie regioninio ir tarptautinio stabilumo;

11. ragina Saudo Arabiją tęsti ES ir Saudo Arabijos bendradarbiavimą kovos su terorizmu ir radikalėjimo prevencijos srityje, kuris turi būti vykdomas laikantis tarptautinių žmogaus teisių standartų; pabrėžia plataus masto ES ir Saudo Arabijos suderinimo šiose srityse svarbą;

12. pripažįsta Saudo Arabijos pastangas skatinti Izraelio karinių operacijų Gazoje deeskalavimą; primena savo poziciją, pareikštą 2025 m. rugsėjo 11 d. rezoliucijoje „Gazos Ruožas ties galimybių riba: ES veiksmai kovojant su badu, neatidėliotinas poreikis išlaisvinti įkaitus ir siekti dviejų valstybių sambūviu pagrįsto sprendimo[5], ir palankiai vertina 2025 m. liepos 29 d. Niujorko deklaraciją dėl taikaus Palestinos klausimo sprendimo ir dviejų valstybių sambūviu pagrįsto sprendimo įgyvendinimo, taip pat tai, kad 2025 m. rugsėjo 12 d. ją patvirtino JT Generalinė Asamblėja;

13. pripažįsta Saudo Arabijos ir kai kurių kitų arabų valstybių pastangas normalizuoti diplomatinius santykius su Izraeliu pagal 2020 m. Abraomo susitarimus; ragina ES remti iniciatyvas, kuriomis siekiama sukurti plačią regioninę ir tarptautinę paramą geresnei arabų valstybių ir Izraelio santykių ateičiai pagal ES priimtino dviejų valstybių sambūviu pagrįsto sprendimo sistemą, kad būtų skatinamas regioninis stabilumas;

14. palankiai vertina Saudo Arabijos svarias diplomatines ir finansines pastangas Sirijos atžvilgiu, įskaitant regionines konsultacijas, taip pat platesnio masto stabilizavimo ir atstatymo pastangas; ragina Saudo Arabiją ir jos partnerius regione padėti pereinamojo laikotarpio Sirijos vyriausybei sukurti ilgalaikę ir įtraukią politinę bei saugumo architektūrą; pabrėžia, kad svarbu išsaugoti Sirijos suverenitetą ir teritorinį vientisumą, taip pat Sirijos mažumų dalyvavimą ir apsaugą; ragina stiprinti ES ir Saudo Arabijos bendradarbiavimą siekiant užtikrinti taikų ir įtraukų pereinamąjį procesą Sirijoje ir apsaugoti Sirijos krikščionis bei visas mažumų bendruomenes, užtikrinant jų saugumą ir religijos laisvę, taip pat kultūros paveldo apsaugą;

15. dar kartą patvirtina, kad ES remia Libano politinį ir socialinį bei ekonominį atstatymą, ir akcentuoja ES ir Saudo Arabijos bendradarbiavimo svarbą įgyvendinant JT Saugumo Tarybos rezoliuciją 1701 (2006), remiant Libano ginkluotąsias pajėgas; palankiai vertina Libano vyriausybės pastangas ir ragina nuginkluoti

---

5 Priimti tekstai, P10_TA(2025)0199.

„Hezbollah“; pakartoja, jog svarbu, kad visos regiono šalys gerbtų Libano suverenitetą ir teritorinį vientisumą, sykiu ragina visas susijusias šalis apsaugoti JT laikinųjų pajėgų Libane (UNIFIL) taikdarius;

16. pripažįsta konstruktyvų Saudo Arabijos vaidmenį esant dabartinei įtampai regione, didesnį Saudo Arabijos ir Jungtinių Arabų Emyratų bendradarbiavimą ir laipsnišką diplomatinių santykiu su Iranu normalizavimą; akcentuoja ES ir Saudo Arabijos pozicijų dėl Irano įgaliotinių veiksmų apribojimo ir Irano branduolinės programos tolesnės plėtros sustabdymo suderinimą;

17. atkreipia dėmesį į bendrą ES ir Saudo Arabijos prioritetą sukurti ilgalaikę taiką Jemene ir giria Saudo Arabijos nuolatinį įsipareigojimą siekti įtraukaus politinio sprendimo Jemene; ragina Saudo Arabiją remti nepriklausomą tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimų Jemene 2015–2022 m. laikotarpiu tarptautinį tyrimo mechanizmą; ragina didinti ES ir Saudo Arabijos humanitarinę pagalbą Jemenui ir bendras abiejų šalių pastangas kovoti su išpuoliais, nukreiptais prieš pagalbos darbuotojus;

18. palankiai vertina 2025 m. sausio mėn. Rijade tarpininkaujant JT vykusias derybas dėl įtraukios taikos Jemene veiksmų gairių parengimo, per kurias padaryta pažanga nustatant Houthi grupuotės nuginklavimo tvarkaraštį; pažymi, kad jie ir toliau priklauso nuo Saudo Arabijos ekonominės pagalbos;

19. pabrėžia tvirtą ES įsipareigojimą užtikrinti jūrų maršrutų ir tarptautinės laivybos teisių apsaugą Raudonojoje jūroje; atkreipia dėmesį į Saudo Arabijos įsipareigojimą užtikrinti jūrų saugumą ir ragina glaudžiau bendradarbiauti politikos ir žvalgybos srityje su ES karinėmis jūrų pajėgomis, vykdančiomis operaciją ASPIDES, ir apskritai su ES valstybėmis narėmis;

20. palankiai vertina Saudo Arabijos dalyvavimą suteikiant galimybę šalyje vesti derybas dėl karo Ukrainoje nutraukimo; primygtinai ragina Saudo Arabiją glaudžiau bendradarbiauti su savo partneriais remiant sankcijas Rusijos Federacijai ir imtis priemonių, kurios padėtų nutraukti Rusijos šešėlinio laivyno veiklą;

21. atkreipia dėmesį į Saudo Arabijos įsipareigojimą investuoti 600 mlrd. JAV dolerių Jungtinėse Amerikos Valstijose, įskaitant gynybos susitarimą ir strateginį bendradarbiavimą besiformuojančių technologijų srityje;

22. pripažįsta Saudo Arabijos vaidmenį skatinant daugiašalį bendradarbiavimą, be kita ko, jai vis aktyviau dalyvaujant Afrikoje, visų pirma Sahelyje, ir Azijoje; ragina glaudžiau koordinuoti ES ir Saudo Arabijos bendradarbiavimą energetikos srityje, tarpregioninės infrastruktūros plėtrą, gebėjimų stiprinimą, žmogiškojo kapitalo vystymą, finansines priemones ir investavimo mechanizmus visame Afrikos žemyne; pabrėžia, kad svarbu integruoti projektus, kuriems

vadovauja Saudo Arabija, į ES sistemas, įskaitant iniciatyvą „Global Gateway“;

23. pažymi, kad Saudo Arabija buvo oficialiai pakviesta tapti BRICS šalių grupės nare; pažymi, kad Saudo Arabijos bendravimas su BRICS atspindi tendenciją įvairinti aljansus; ragina ES daugiašaliuose forumuose konstruktyviai bendradarbiauti su Saudo Arabija siekiant apsaugoti abipusius prekybos ir investicijų interesus;

24. atkreipia dėmesį į Saudo Arabijos ir Turkijos dvišalių santykių stiprinimą, ypač saugumo ir gynybos srityse; ragina Saudo Arabiją palaikant šiuos santykius stengtis įtikinti Turkiją konstruktyviai prisidėti prie Artimųjų Rytų taikos proceso, pripažįstant grupuotę „Hamas“ teroristine organizacija ir nutraukiant politinę, ekonominę bei logistinę paramą;

25. palankiai vertina nuoseklią Saudo Arabijos poziciją dėl „Musulmonų brolijos“ klasifikavimo teroristine organizacija ir ragina ES bei jos valstybes nares pasekti jos pavyzdžiu ir pripažinti „Musulmonų broliją“ teroristine organizacija;

Saudo Arabijos socialinė ir ekonominė transformacija ir galimybės ES

26. palankiai vertina plataus užmojo Saudo Arabijos „Vision 2030“ planus, kuriuose apibrėžiamos prasmingos socialinės ir ekonominės reformos, siekiant modernizuoti šalį ir jos institucijas, taip pat įvairinti ekonomiką;

27. ragina Saudo Arabiją pagal savo „Vision 2030“ planus pertvarkyti savo energetikos sritį ir siekti naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir vandenilį iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių; ragina Saudo Arabiją laikytis savo įsipareigojimų pagal Paryžiaus susitarimą ir vadovaujantis JT ekspertų nuomone; pažymi, kad ES yra pasirengusi bendradarbiauti su kolegomis iš Saudo Arabijos įgyvendinant projektus, kuriais siekiama abiejų regionų aplinkosaugos tikslų; atkreipia dėmesį į Saudo Arabijos Karalystės įsipareigojimą vykdyti energetikos pertvarką, primindamas jos pažadą iki 2060 m. pasiekti nulinį grynąjį anglies dioksido kiekį ir iki 2030 m. 50 proc. savo elektros energijos pagaminti iš atsinaujinančiųjų išteklių; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina Saudo Arabijos pavyzdinį projektą iki 2030 m. kasmet pagaminti keturis milijonus tonų atsinaujinančiųjų išteklių vandenilio;

28. atkreipia dėmesį į Saudo Arabijos, kaip vis svarbesnės veikėjos naudingųjų iškasenų tiekimo grandinėse, vaidmenį ir jos pastangas suderinti savo veiksmus su geriausia tarptautine praktika; pabrėžia, kad nepaprastai svarbu bus išplėsti ES ir Saudo Arabijos bendradarbiavimo šioje srityje aprėptį, kad būtų toliau stiprinama ES rizikos mažinimo strategija šiuo požiūriu ir padedama jai įvairinti žaliavų tiekimą;

29. pripažįsta, kad Saudo Arabija padarė pažangą kovodama su aukštu jaunimo nedarbo lygiu ir sumažino jį nuo 35,01 proc. 2006 m. iki 16 proc. 2023 m.; rekomenduoja Saudo Arabijai ir toliau teikti pirmenybę šiam klausimui;

30. palankiai vertina Saudo Arabijos valdžios institucijų tolerantiškesnį požiūrį, tolstant nuo ribojamosios religinės politikos; atkreipia dėmesį į tiesioginį tolerancijos ir tvaraus ekonomikos augimo ryšį, pabrėždamas, kad atvirumas ir įtraukumas sudaro palankias sąlygas inovacijoms, investicijoms bei socialinei pažangai; palankiai vertina Saudo Arabijoje vykdomas teigiamas mokymo programų reformas, įskaitant, visų pirma, diskriminuojančio religinio turinio pašalinimą, ir ragina toliau daryti pažangą šioje srityje; ragina Saudo Arabiją tęsti šias reformas;

31. pabrėžia, kad Saudo Arabija padarė didelę pažangą moterų dalyvavimo darbo rinkoje – jis išaugo iki 36 proc. – srityje, ir kad moterims suteikta teisė vairuoti bei keliauti be vyrų globos; pabrėžia, kad nuo 2017 m. Saudo Arabijoje dirbančių moterų skaičius padidėjo daugiau nei dvigubai; pažymi, kad šiuo metu Saudo Arabijos moterims priklauso 45 proc. mažųjų ir vidutinių įmonių ir 17 proc. visų įmonių; mano, kad šie pokyčiai atspindi nuo 2018 m. vykdomų teisinių reformų poveikį, įskaitant draudimo vairuoti panaikinimą[6], kovos su priekabiavimu įstatymo priėmimą ir naujas asmeninio statuso taisykles, pagal kurias minimalus santuokinis amžius padidinamas iki 18 metų ir stiprinamas moterų savarankiškumas; atkreipia dėmesį į šiuos pasiekimus ir ragina tęsti reformas, kuriomis siekiama toliau stiprinti moterų teises ir dalyvavimą visuomeniniame gyvenime: moterys šiuo metu sudaro 41 proc. valstybės tarnautojų, įskaitant vyresniuosius diplomatinius postus, 20 proc. Šuros tarybos narių, taip pat pirmoji arabų musulmonė nukeliavo į kosmosą; pažymi, kad, nepaisant pažangos, tebėra problemų, be kita ko, susijusių su Asmens statuso įstatymu ir vyrų ir moterų nelygybe santuokos, skyrybų, vaiko globos, paveldėjimo bei nuosavybės teisių srityse;

32. pažymi, kad Saudo Arabija, rengdamasi priimti parodą „EXPO 2030“ ir 2034 m. FIFA pasaulio futbolo čempionatą, pradėjo įgyvendinti keletą plataus užmojo infrastruktūros projektų; pasikliauja Saudo Arabijos vyriausybės gebėjimu užtikrinti darbuotojų teises laisvai jungtis į asociacijas ir pabrėžia, kad tebekyla susirūpinimas dėl elgesio su darbuotojais ir jų teisių, taip pat dėl migrantų žūčių per su darbo vieta susijusius nelaimingus atsitikimus Saudo Arabijoje skaičiaus; atkreipia dėmesį į reformas, pradėtas įgyvendinti pagal Saudo Arabijos darbo reformos iniciatyvą, sykiu ragina Saudo Arabiją užtikrinti visapusišką 2025 m. kafalos rėmimo sistemos panaikinimo įgyvendinimą ir garantuoti darbuotojų teises streikuoti bei dalyvauti

---

6 Pasaulio ekonomikos forumas, „Saudo Arabijos moterims dabar pagal teisės aktus leidžiama vairuoti“ (angl. „Saudi women are now legally allowed to drive“), 2018 m. birželio 25 d.

kolektyvinėse derybose; tikisi, kad Saudo Arabija pasinaudos galimybe, kurią suteikia 2034 m. FIFA pasaulio futbolo čempionatas, ir iki to laiko toliau įgyvendins reformas; primygtinai ragina Saudo Arabiją paisyti ES teisės aktų dėl įdarbinimo įmonių išsamaus patikrinimo ir stebėsenos siekiant užtikrinti, kad jos padengtų visas su darbuotojų įdarbinimu susijusias išlaidas ir mokesčius, ir pradėti taikyti priemones, skirtas neteisėtiems darbuotojų mokamiems įdarbinimo mokesčiams kompensuoti;

33. pripažįsta sudarytas galimybes ir sutampančius interesus dėl ES ir Saudo Arabijos bendradarbiavimo pagal ES ir GCC strateginę partnerystę ir įgyvendinant ES „Global Gateway“ iniciatyvą dėl IMEC, nes ji, kaip tikimasi, paskatins investicijas į elektros kabelius, povandeninius telekomunikacijų ir duomenų kabelius, taip pat vandenilio iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių vamzdynus; įvertina jos galimybes sujungti ES daugiarūšio transporto jungtimis; atkreipia dėmesį į Jungtinių Amerikos Valstijų dalyvavimą; primygtinai ragina spręsti IMEC finansavimo trūkumo problemą pasitelkiant ES, JAV ir Persijos įlankos investicijas ir skatinti tvarią infrastruktūros plėtrą; pabrėžia strateginę IMEC, kaip pokyčius skatinančio veiksnio regioninio junglumo, ekonominės integracijos ir geopolitinio bendradarbiavimo srityse, svarbą; atkreipia dėmesį į galimybes plėsti bendradarbiavimą strateginės skaitmeninės infrastruktūros srityje, įskaitant įvairius ir saugius duomenų maršrutus, jungiančius Persijos įlanką ir Europą, siekiant bendro tikslo – didinti Europos skaitmeninį atsparumą, duomenų saugumą ir junglumą su Azija bei Afrika; pripažįsta Europos prekybos rūmų Saudo Arabijos Karalystėje (ECCKSA) dedamas pastangas siekiant skatinti Europos įmonių ir Saudo Arabijos bendradarbiavimą transporto ir logistikos infrastruktūros srityje, paisant ES išsamaus patikrinimo teisės aktų;

Žmogaus teisės

34. ragina ES ir Saudo Arabiją glaudžiau bendradarbiauti žmogaus teisių srityje; palankiai vertina ES ir Saudo Arabijos Karalystės dialogus žmogaus teisių klausimais, kuriems vadovauja Saudo Arabijos žmogaus teisių komisija ir ES specialusis įgaliotinis žmogaus teisių klausimais, 2024 m. gruodžio mėn. Rijade surengus ketvirtąjį dialogą; pažymi, kad diskusijų metu aptarti įvairūs žmogaus teisių klausimai, įskaitant moterų teises ir pažeidžiamų grupių teises, teisinės valstybės principą, teisę į teisingą bylos nagrinėjimą, mirties bausmės klausimą, saviraiškos, susirinkimų ir asociacijų laisves, prekybą žmonėmis, ekonomines, socialines ir kultūrines teises, taip pat dvišalis ES ir Saudo Arabijos Karalystės bendradarbiavimas ir veikla daugiašaliuose žmogaus teisių forumuose; akcentuoja, kad dialogai žmogaus teisių klausimais yra nepaprastai svarbi platforma keičiantis įžvalgomis tarptautinių žmogaus teisių tema ir stiprinant daugiašalį bendradarbiavimą, ir pabrėžia, kad šiuo ir visais kitais ES rengiamais dialogais žmogaus teisių klausimais turėtų būti siekiama užtikrinti konkrečią, išmatuojamą ir per nustatytą laiką pasiektiną pažangą žmogaus teisių srityje, įskaitant žmogaus teisių reformas,

piktnaudžiavimo politikos nutraukimą, atskaitomybės už pažeidimus užtikrinimą ir neteisėtai įkalintų asmenų paleidimą; ragina sukurti struktūrinį ES stebėsenos mechanizmą, nustatant aiškius kriterijus ir terminus, įskaitant tolesnes priemones, kad būtų skatinama tolesnė pažanga vykdant reformas žmogaus teisių srityje; primygtinai ragina ES ir jos valstybes nares per derybas dėl dvišalio partnerystės susitarimo abipusiškai su Saudo Arabija susitarti dėl žmogaus teisių sąlygų, įskaitant Saudo Arabijos pagrindinių žmogaus teisių ir darbuotojų teisių konvencijų ratifikavimą, taip pat neteisėtai įkalintų asmenų paleidimą, bet tuo neapsiribojant;

35. pripažįsta Saudo Arabijos įgyvendintas socialines reformas, pvz., naują civilinių sandorių įstatymą, pažangą moterų įgalėjimo srityje, darbą rengiant baudžiamąjį kodeksą, kafalos migrantų darbo rėmimo sistemos reformą ir naujų darbo taisyklių įgyvendinimą; vis dėlto pažymi, kad Saudo Arabijos teisinė sistema susiduria su sunkumais siekiant užtikrinti, kad tam tikros teisės nebūtų kriminalizuojamos, nes nėra kodifikuotos baudžiamosios teisės ir ji remiasi plačiai apibrėžtais teisės aktais;

36. pripažįsta, kad Saudo Arabijoje vis aktyviau dalyvauja pilietinė visuomenė, turinti daugiau kaip 5 400 registruotų asociacijų ir organizacijų, ir ragina imtis tolesnių priemonių siekiant remti ir išlaikyti šią teigiamą tendenciją; reiškia susirūpinimą dėl to, kad daugėja aktyvistų, pilietinės visuomenės veikėjų, intelektualų ir žmogaus teisių gynėjų, kurie, vadovaudamiesi tarptautine žmogaus teisių teise, naudojasi savo teise į saviraiškos laisvę internete ir realiame gyvenime, suėmimo atvejų; ragina Saudo Arabiją peržiūrėti savo terorizmo apibrėžtį, vadovaujantis tarptautiniais standartais; ragina nedelsiant paleisti asmenis, sulaikytus už taikų naudojimąsi savo teisėmis, visų pirma pagrindinius aktyvistus, žmogaus teisių gynėjus, taikius kritikus, akademinio pasaulio atstovus ir dvasininkus, ir ragina panaikinti draudimą keliauti tiems, kurie buvo paleisti į laisvę; primena, kad Parlamentas 2015 m. Sacharovo premiją skyrė Saudo Arabijos tinklaraštininkui Raifui Badawi; primygtinai ragina Saudo Arabiją išplėsti galimybes patekti ir vizitus į šalį daugiau žmogaus teisių organizacijų;

37. atkreipia dėmesį į Saudo Arabijos žmogaus teisių strategiją, skirtą 2034 m. FIFA pasaulio futbolo čempionatui; dar kartą patvirtina, kad ES yra pasirengusi remti Saudo Arabijos vykdomas reformas žmogaus teisių, darbo ir teisės srityse; ragina stiprinti bendradarbiavimą su Jungtinėmis Tautomis ir Tarptautine darbo organizacija darbuotojų migrantų teisių klausimais, toliau įgyvendinant visapusiškas ir įtraukias darbo reformas laikantis tarptautinių standartų, ypač rengiantis parodai „EXPO 2030“ ir 2034 m. pasaulio futbolo čempionatui, siekiant užtikrinti, kad visi darbuotojų migrantų žūties ir nelaimingų atsitikimų atvejai, nepaisant numanomos priežasties, laiko ir vietos, būtų tinkamai ištirti, o žuvusių darbuotojų šeimos gautų tinkamą ir savalaikę kompensaciją;

38. dar kartą patvirtina ES įsipareigojimą siekti panaikinti mirties bausmę visomis aplinkybėmis ir pakartoja ES principinį įsipareigojimą šiuo tikslu bendradarbiauti su Saudo Arabija; reiškia susirūpinimą dėl Saudo Arabijoje suintensyvėjusių egzekucijų: jų skaičius 2024 m. pasiekė precedento neturintį lygį – daugiau kaip 345; ragina Saudo Arabiją paskelbti mirties bausmės vykdymo moratoriumą; smerkia tai, kad mirties bausmė toliau taikoma už nemirtinus nusikaltimus, visų pirma su narkotikais susijusius nusikaltimus, taip pažeidžiant tarptautinę žmogaus teisių teisę, pagal kurią mirties bausmė taikoma tik už sunkiausius nusikaltimus, ir tai, kad daugiau kaip pusė visų 2025 m. mirties bausmių buvo įvykdytos užsieniečiams, dažnai po teismo procesų, kurie neatitiko tarptautinių teisingo bylos nagrinėjimo standartų; ragina dekriminalizuoti tos pačios lyties asmenų seksualinius veiksmus;

39. apgailestauja dėl tebesitęsiančio asmenų, mirties bausme nuteistų už nusikaltimus, kuriuos jie įvykdė būdami vaikai, kalinimo ir ragina Saudo Arabijos valdžios institucijas panaikinti šiuos mirties nuosprendžius, laikantis Saudo Arabijos įsipareigojimų pagal tarptautinę teisę ir jos 2020 m. karališkojo potvarkio; ragina Saudo Arabiją nedelsiant ir besąlygiškai paleisti visus asmenis, sulaikytus dėl to, kad taikiai naudojosi savo žmogaus teisėmis;

40. ragina Saudo Arabiją ratifikuoti visas pagrindines tarptautines žmogaus teisių ir darbuotojų teisių konvencijas; ragina Saudo Arabiją užtikrinti, kad visi galiojantys ir nauji teisės aktai, įskaitant baudžiamąjį kodeksą, atitiktų tarptautinius žmogaus teisių standartus, ir pabrėžia, koks svarbus šiuo tikslu yra glaudus bendradarbiavimas su Jungtinėmis Tautomis ir nepriklausomomis pilietinės visuomenės organizacijomis;

°

° °

41. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininkės pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Jo Didenybei Karaliui Salmanui bin Abdulazizui Al Saudui, sosto įpėdiniui princui Mohammadui Bin Salmanui Al Saudui, Saudo Arabijos Karalystės vyriausybei ir Šuros tarybai; ragina išversti šią rezoliuciją į arabų kalbą.